

גוט שבת Gut Sábész

20. évfolyam 40. szám • Ára: 330 HUF • כ"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 20:26 • ט' תמוז תשע"ח • 2018. 6. 22. • פרשת חוקת • Szombat kimenetele: 21:48

A világ zsidó közösségének egy-egy puzzle darabkái vagyunk

Tanulás és fábréngen a Rebbe 24. járcájtja alkalmából

A lubavicsi Rebbe, *Menáchem Mendel Schneerson*, 24. járcájtjának (halálzási évfordulójának) alkalmából nagyszabású összejövetelt tartottak a magyarországi Chábád-Lubavics Keren Or központjában. Mivel a Rebbe járcájtja, támuz 3. idén sábeszre esett, ezért korábbra, csütörtökre szervezték az eseményt, hogy minél többen el tudjanak jönni. *Oberlander Báruch* rabbi meghívására, jó barátja, egy neves külföldi előadó, *Eliezer Shemtov* rabbi érkezett Budapestre.

Shemtov rabbi 1985 óta Montevideo, Uruguay lubavicsi rabbija, több héber és angol nyelvű könyv szerzője, a lubavicsi Shemtov család egy fiatal ága.

Miután 1927-ben a hatodik lubavicsi rebbét, *Joszáf Jichák Schneerson* a szovjet vezetés bebörtönözte, mert földalatti „illegális” zsinagógát működtetett, felajánlották neki a távozás

lehetőségét, mely alkut a rebbe csak úgy fogadott el, ha 10 hászid marad a Szovjetunióban, akik utána is táplálják a Tóra lángját úgy, hogy akár az életüket is feláldozzák erre a célra, figyelmen kívül hagyva minden veszélyt. A 10 haszid között volt Shemtov rabbi nagyapja, *BenCion Shemtov* rabbi is. Ennek a 10 családnak volt köszönhető, hogy amikor a Szovjetunió összeomlott, az orosz zsidó közösségnek akkor is volt biztos bázisa, mint rabbik, iskolák és zsinagógák. (A tizből egy páran túléltek, a többiek pedig az életükkel fizettek.)

Oberlander rabbi megnyitó beszéde után Shemtov rabbi számos témát érintett angol nyelvű beszédében, melyet szinkrontolmács fordított a 100 fős hallgatóságnak. Elmondta, hogy nem vagyunk egyedül, mert mindannyian egy-egy

puzzle darabka vagyunk a világ zsidó közösségének hatalmas tábláján – ahonnan egy darab sem hiányozhat. Az uruguayi rabbi a Talmudot idézte, amikor a zsidók valláshoz való visszahívásáról beszélt: a Bölcsseink szerint mindig jobb kézzel kell közelebb hozni az embereket, és bal kézzel kicsit elutasítani őket, az egyensúly érdekében. De, ha ez így van, akkor nem változna semmi. Ám ezt a „mozdulatsort” nem külön-külön, hanem egyszerre kell végezni: így a másik megfordul. Azaz úgy kell hatnunk az másikra, hogy ő is úgy nézze a világot, ahogy mi látjuk azt – így érhetjük el az igazi hatást.

Az előadást bőségesen megterített asztaloknál vacsora, majd fábréngen, zenés ünnepség zárta. A hászid dallamokról *Glitzenstein Smulik* rabbi egyik fia, *Meni* gondoskodott.

Nyitott zsinagógák éjszakája

Rabbi a buszon

A Múzeumok Éjszakája „Nyitott Zsinagógák” program elemeként június 24-én, éjjel négy budapesti zsinagóga között egy különleges buszjárat fog közlekedni. A buszon a közösség más rabbijai autentikus idegenvezetést nyújtanak az érdeklődők számára.

Indulás: 23:00; 24:00;

Keren Or Központ

(1052 Bp., Károly krt. 20.)

Regisztráció: posta@zsido.com

ALEFKIDS angol napközi

2018. augusztus 6-31.

Hétfőtől–péntekig:
9-17 óra között

Ne csak tanulj, beszélj is
angolul!

Az AlefKids minőségi gyerekprogramjai nyáron sem szünetelnek! Nyári angolnyelvű napközit indítunk 4-12 éveseknek Óbudán 2018. augusztus 6-31. között szakképzett pedagógusok, angol anyanyelvi tanár vezetésével.

Akár egy hétre is
jelentkezhetsz!

Programok:

Báb és drámajáték

Kirándulás

Kézműves programok

Állatsimogató

Medence, pancsolás, buli

Napi négy egészséges,

kóser étkezés

Sok-sok program a szabadban

JELENTKEZÉS:

alefkids1@gmail.com

www.alefkids.hu

+36 30 545 1864

Június 30-ig 10% kedvezmény!

Teljes hónap (augusztus 6-31.):

108 000 Ft

Egy tetszőleges hét: 36 000 Ft

Hetiszakasz

Aron halála

Szakaszunk – *Chukát* (4Mózes 19:1–22:1.) – a Vörös Tében misztériumával kezdődik, majd a Pörlekedés Vizénél történt afférral, és annak következményeivel folytatódik. Megkerülük Edom földjét, miután királya megtagadja a kért átvonulási engedélyt, és

meghal Aron Hor hegyén. Későbbi vándorlásaik során mérgekgyók marják meg a népet, és Mózes parancsot kap, hogy – ellensúlyozásul – rézkigyót csináljon, s aki ránéz, meggyógyul. A szakasz az emorita Szichon ellen viselt győzelmes háborúval fejeződik be.

Zsidó híradó

Izrael üdvözölte az Egyesült Államok ki lépését az ENSZ Emberi Jogi Tanácsából

A jeruzsálemi miniszterelnöki hivatal gratulált Donald Trump amerikai elnöknek, Mike Pompeo külügyminiszternek és Nikki Haley amerikai ENSZ-nagykövetnek a testület hazugságai elleni fellépésükért: „A tanács az évek folyamán bizonyította elfogultságát, ellenségességét és Izrael-ellenességét, s azt, hogy nem végzi el feladatát, az emberi jogok védelmét”

Nikki Haley, az amerikai ENSZ-nagykövet leszögezte: országa kilépése nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok ne tartaná be korábbi emberi jogi kötelezettségvállalásait. A döntést magyarázva Nikki Haley meggyőződését fejezte ki, hogy az Emberi Jogi Tanács munkáját nem az emberi jogok helyzete, hanem politikai megfontolások motiválják.

Az ENSZ emberi jogi főbiztos, Zeid Raad al-Husszein csalódását fejezte ki a washingtoni bejelentés miatt: „Tekintettel az emberi jogok jelenlegi helyzetére a világban, az Egyesült Államoknak még nagyobb szerepet kellene vállalnia, nem pedig kivonulni”.

Az ENSZ Emberi Jogi Tanácsát 2006-ban hívták életre, amikor megszüntették a világszervezet Emberi Jogi Bizottságát, mert kudarcot vallott küldetése megvalósításában. George W. Bush három éven keresztül elutasította, hogy országa csatlakozzék az Emberi Jogi Tanácshoz, arra hivatkozva, hogy az új szervezet nem bizonyította, hogy jobb lenne elődjénél. Végül, az Egyesült Államok Barack Obama elnöksége idején csatlakozott a Tanácshoz.

A megváltás kulcsa

A Tóra eheti szakaszában, a *Chukát*ban tanulunk a vörös tében micvájáról.

Bölcseink tanítják róla:

„Az első vörös tehén proceduráját Mózes végezte a pusztában, a másodikat Ezra, az írástudó, a további hetet pedig a második szentély főpapjai. A tizediket a Messiás fogja tenni, mihamarabb, napjainkban.” (Misna, *Pára* 3:5.)

Más szóval, ha mostantól bármikor felfedeznek egy újabb vörös tehenet, akkor tudhatjuk, hogy már csak pillanatok kérdése hogy eljőjön a Messiás, hogy megváltson minket, és véget vessen a gálatnak. Biztató szavak...

Ugyanezen micváról, Bölcseink egy másik tanítása, amelyben gyakorlatilag Istent idézik: „dekrétumot adtam ki, ez az én végzésem, nincs jogod erre rákérdezni, vagy akárcsak belegendolni.” (*Psziktá döráv Káháná* 4. és *Midrás zutá* 8.)¹

Kissé rideg, feddő jellegű szavak. Vajon mit fednek valójában, és hogyan kapcsolódnak a Messiás eljövételéhez?

Isten szándéka nyilván nem az, hogy belénk fojtsa a szót. A világban mindenhez megismerés útján, valamilyen módon ér-

telmünk segítségével viszonyulunk. Ez a világ viszonylatában rendben is van.

Isten azonban nem megismerhető. Vannak módok, ahogy kapcsolódhatunk hozzá, de ezt nyilván nem mi, hanem Isten tudja meghatározni, tekintve hogy mi végesek vagyunk, ő pedig korlátok nélküli.

Isten tulajdonképpen a következőt fejezi ki Bölcseink fent idézett szavain át: a vele való kötelékünket nincs jogunk csupán az értelmünkre korlátozni, mert az ilyen kapcsolatnak határai vannak. Isten pedig, amikor a Szinájnál átadta a Tórárt, azt a feltétel, és korlátok nélküli szeretete szimbólumaként adta.

Ha feltétel nélkül fogadjuk el az isteni ajándékot, a Tórárt és a parancsolatokat, s azokat nem korlátozzuk kizárólag az értelmünkre, akkor ő sem fog több feltételt szabni nekünk.

Ez esetben pedig engedi, hogy végre mi is észrevegyük a már minden bizonnyal a közelben böklészó vörös tehenet, hogy onnantól kezdve együtt várhassuk a Messiás eljövételét.

Kovács Jichak rabbinövendék

¹ Naftali Krausz – A zsidóság parancsolatai.

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 20.30 Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban, Károly krt. 20.)

Péntek: 18.30 **Be szabad-e kukucskálni a másik ember házába?**

(*Oberlander Báruch rabbi előadása*); 19.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás, 9.15 Reggeli ima, majd *Kidus*

20.15 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6.30 Reggeli ima

Péntek: 19.00 Tanulás

19.30 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15 Hetiszakasz a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt Mi áll a csoda mögött?

Először az ötvenes évek elején találkoztam a Rebbével, nem sokkal azután, hogy átvette a Chábád-Lubavics mozgalom vezetését, engem pedig kineveztek az Amerikai Rabbitanács Izrael-bizottságának élére. A megbízásom miatt sokat foglalkoztam a vallási élettel összefüggő ügyekkel Izraelben, melyek rendkívüli módon foglalkoztatták a Rebbét. Emiatt gyakran találkoztunk, és az aktuális, nagy vitákat kiváltó esetekről tanácskoztunk, mint például a nők katonai szolgálata, a nem zsidók jogállása, vagy a zsidóság meghatározásának állami definíciója.

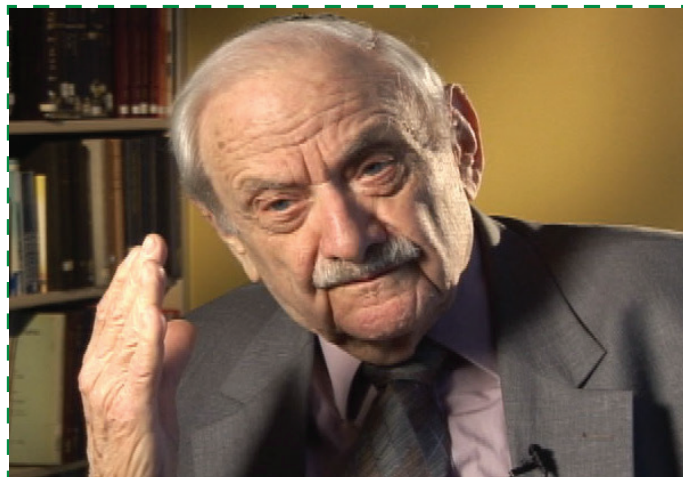
Sokszor előfordult, hogy éjfélkor érkeztem hozzá és csak hajnali négykor távoztam. A találkozók során kiderült, hogy a Rebbe rendkívül tájékozott az izraeli ügyekben, egészen apró részleteket is ismert. Tudta, hogy ki kicsoda a Kneszetben és kik ülnek a különböző albizottságokban. Ismerte a kormányülések témáit és tudta, hogy ki milyen állásponton van. Hihetetlen élmény volt hallgatni, amikor beszámolt egy-egy kormányülésről, olyan volt, mintha ő maga is részt vett volna ezeken.

Azzal is tisztában volt, hogy mit történik a zsidókkal szerente a világban, legyen szó az arab országokról, Kelet-Európáról, Dél-Afrikáról vagy Észak- és Dél-Amerikáról. Tudnia kellett mindenről, hiszen küldötteket irányított a világ minden részére, hogy felrázzák a zsidó közösségeket. Véleményem szerint ő tette a legtöbbet a holokausztban megtizedelt zsidó közösségek újjáépítéséért.

Erőfeszítései a legváratlanabb helyeken vívtak ki elismerést. Például tanúsíthatom, hogy Dávid Ben-Gurion tisztelte a Rebbét. Egy beszélgetésünk során Ben-Gurion a csodálatát fejezte ki a Rebbe tudása iránt, különösen, mivel a Rebbe a Sorbonne egyetemen is tanult és tudományos ismeretei nem ma-

radtak le tóratudása mögött. Más haszid rebbéről ez nem volt elmondható, és ez ámulattal töltötte el Ben-Guriont.

Ahogy szélesedett a feladatköröm az Amerikai Rabbitanácsban, és már nemcsak Izraelbe utaztam gyakran, hanem a diaszpóra országaiba is, még többet megtudtam a Rebbe világszerte kifejtett tevékenységéről.

Zev Segal rabbi (1917-2008) 33 évig vezette a Young Israel közösséget Newarkban. Az interjú 2007 májusában készült.

ról. Ellátogattam a Szovjetunióba is, ahol a Rebbe földalati szervezete minden veszéllyel dacolva tartotta életben a zsidóság lángját a kommunista elnyomás igája alatt.

Az utazásaim még közelebb hoztak a Rebbéhez, mert miután hazatértem olyan helyszínekről, mint Marokkó, Tunézia, Algéria és egyéb észak-afrikai országok, ahol Chábád küldöttek működtek, a Rebbe mindig megkért, hogy értékeljem a munkájukat. Időről időre még különböző feladatokkal is megbízott. Emlékszem, egyszer azt kérte, hogy a személyes biztonságomat is tegyem kockára egy nehéz feladat teljesítése érdekében – hogy mi volt ez, arról nem szabad beszélnem. Sikerral jártam, és hazatértem után beszámoltam neki a történetekről: „A Rebbének tudnia kell, hogy ez nem volt egyszerű feladat”. Ő így felelt: „Segel rabbi, maga mi-

kor kötött szerződést a Teremtővel, hogy könnyű élete lesz?”

Ez a válasz mély nyomot hagyott bennem. Később, amikor különböző problémákkal kellett szembenéznem – betegségek a családban és más bajok –, felidéztem a Rebbe szavait és ez mindig sokat segített.

Amikor a Rebbe elhunyt, éppen a letterszági Rigában vol-

ni Gorbacsov, mint maga Gorbacsov!

Nem vagyok a misztika nagy szakértője, de annyi bizonyos, hogy a Rebbe sok mindent tudott előre, s erre nem tudok racionális magyarázatot találni.

A leghihetlenebb történet, amely a Rebbe jövőbe látásáról szól, Áriel Sáron izraeli miniszterelnökkel kapcsolatos, és több forrásból is hallottam.

1968-ban Sáron az Egyesült Államokba látogatott, és mielőtt visszarepült volna Izraelbe az El-Al járatával, még elment meglátogatni a Rebbét. A találkozó során a Rebbe meggyőzte, hogy halassa el a visszaútját. Az eredeti járatot a Népi Front Palesztina Felszabadításáért terroristái Algériába térítették. Sáron azonban a Rebbének köszönhetően egy későbbi járatral utazott...

Ez annyira elképesztő történet volt, hogy a Rebbétől kértem a megerősítését. Egy találkozásunk alkalmával a következőkkel fordultam hozzá: „Igaz, hogy visszatartotta Sáron arról a járatról, melyet eltérítettek?” Ő így felelt: „Igen”. Ezek után természetesen fel kellett tennem a következő kérdést is: „Miért nem akadályozta meg, hogy a gép felszálljon?” Ezt válaszolta: „Tényleg azt gondold, hogy tudtam az eltérítésről? Nem tudtam. De amikor Sáron nálam járt, azt éreztem, hogy nem kellene még elutaznia. Így arra kértem, hogy maradjon.”

Ebből sokat megértettem a „moftim”, a csodák természetéről. A Rebbét a különleges előérzetei tették képessé arra, hogy előre lássa a bekövetkező eseményeket.

Zev Segal rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha

Rozmaringos-fokhagymás báránysült

Húsos, glutén- és tojásmentes

1 kisebb báránycomb

8 gerezd fokhagyma

néhány rozmaringág

1 citrom leve

Só és bors, ízlés szerint

¼ pohár olívaolaj

Egy kevés víz

A rozmaring ágait felhasználás előtt néhány percre vízbe áztatjuk, majd alaposan átvizsgáljuk, nehogy bogár kerüljön általa az ételbe. A húst megfelelő méretű, vékonyan megolajozott tűzálló táliba tesszük, bevagdadjuk, és megtűzdeljük a fokhagymagerezdekkel, valamint néhány kisebb rozmaringággal. Az olajat összekeverjük a sóval, a borssal, valamint a citromlével, és ezzel a keverékkel alaposan, minden oldalról bekenjük a báránycombot, majd rozmaringlevekkel megszórjuk. Alufóliával letakarva pihentetjük néhány órán át a hűtőszekrényben, majd fél pohárnyi vizet öntünk alá, és 200 fokban sütőben nagyjából másfél órán át sütjük. Végül levesszük az alufóliát az ételről, és még 4-5 perccel grillezzük a húst, hogy szép, pirosas színt és ropogós külsőt nyerjen.

Árváknak szerveztek bát micva ünnepséget Jeruzsálemben

Hetedik alkalommal szervezett bát micva ünnepséget a Kolel Chábád nevű szervezet, amely nehéz sorsú családok megsegítéséért tevékenykedik. A különleges eseményen 36 olyan kislány számára tartottak ünnepséget, akiknek mindkettő vagy egyik szülőjük hiányával kell élniük mindennapjaikat.

A Gutnik Hall nevű teremben tartott rendezvényen mindent megtettek annak érdekében, hogy a tinédzserek megfelelő körülmények között ünnepelhessék felnőtté válásukat. Az örömteli napon Yemima Mizrachy rebbeben az erő és reménység üzenetét adta át a résztvevőknek, mielőtt a szervezők vendégül látták a jelenlévőket.

„Semmi nem hiányzott, minden megvolt – a gyönyörűen kidekorált teremtől kezdve, az emberek arcán látható mosolyon át mindaz a figyelem, amit nemcsak vendégként, hanem családként kaptunk – tökéletes volt” – mesélte egy özvegy édesanya boldogan a helyszínen.

Az 1788 óta megszakítás nélkül létező Kolel Chábád a legregebben működő adomány-

volt, mivel kiemelkedő fontosságúnak tartották az Izrael földjén élő, bajban levő zsidók megse-

gyűjtő és jótékonyági szervezet a Szentföldön. A Chábád-Lubavics mozgalom alapítója, az Álter Rebbe, Snéur Zálmán rabbi (1745–1812) kezdeményezésére jött létre. A szervezet célja megalapítása óta mit sem változott: materiális segítséget nyújtani az Izrael földjén élő zsidók legszegényebbjeinek – korra, nemre, vagy vallásosságuk fokára való tekintet nélkül –, anélkül, hogy csorba esnék a méltóságukon.

A lubavicsi rebbék leginkább támogatott adománygyűjtő szervezete mindig is a Kolel Chábád

gítését. Az alapvető élelmiszerek, gyógyászati és ruházati cikkeken kívül egy sor egyéb szolgáltatás áll pártfogoltjaik rendelkezésére: népkonyhák, étel házhozszállítása, tömeges bár és bát micvá ünnepségek, illetve árvák esküvőjének megszervezése és lebonyolítása, különféle egészségügyi szolgáltatások, délutáni napközi, új bevándorlók segítése, kórházban fekvő betegek látogatása, nyári táborok, kamatmentes hitelek, kádismondás elhunytak után – hogy csak a legkiemelkedőbbeket említsük meg a hosszú listából.

A rabbi válaszol

Fény az ujra, bor a szemre

Kedves Rabbi!

Néhány hete láttam, hogy van ahol szokás, hogy Hávdálá után mindenki belemártja a kisujjait a kiömlött borba, és egy kicsit a szemére, fülére stb. és a zsebeibe ken. Mi ennek a szokásnak a lényege, és mennyire elterjedt? Csak askenazi zsidók csinálják, vagy mások is?

Köszönöm, Miklós

Kedves Miklós!

A Sulchán Áruch (Orách Chájim 296:1.) írja, hogy szokták a bort az arcra kenni ezzel „mutatva a micvá iránti szeretetet”. Lehet,

hogy ez kapcsolódik ahhoz is, ami említve van (Mágen Ávrahám, Orách Chájim 271:23.), hogy aki a kidus bort a szemére teszi, az annak egészségére szolgál. Érdekes, hogy csak a Hávdálá bor szokása terjedt el, míg a kidus boré nem.

Láttam már olyanokat, akik más testrészekre is kennek, illetve hintenek a zsebeikbe egy-egy cöppet, hogy az mindig tele legyen sok jóval, de nem vagyok biztos ennek pontos forrásában, illetve, hogy létezik-e ennek forrása.

A hávdálá része még a gyer-

tya lángjának a használatára mondott áldás is. Ezt akkor lehet megtenni, ha olyan közel van az ember a tűzhöz, hogy a fényénél meg tud különböztetni két pénzérmét (SÁ uo. 298:4.). Csakhogy, amikor kimegy a sábesz, nincs az ember zsebében két pénzérme, ezért az a szokás, hogy ránézünk az ujjainkra, hogy meg tudjuk-e különböztetni a körmöt a bőrtől a gyertya fényében (RSZ uo. 298:6.). Ez azt is szimbolizálja, hogy kezdődik a munkahét – a kapálással és más kétkezi munkákkal.

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: Golubovics Martina,
Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604

